Št. 68. V Trstu, v sredo 25. avgusta 1886. Tečaj XI.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

»V edinosti je moč«.

»EDINOST« z zhaja 2 krat na teden vsako sreda in sobota o poludne. Cena za vse eto prilogo 7 gl., za polu leta 3 gl. 50 kr., za četrt leta 1 gl. 75 kr. — Sama priloga s'ane 1 gl. 50 kr za celo leto. — Posamezne številke se iobivajo pri opravništvu n vtrafikah v Trstu po 5 kr., v Gorici in v Aljdevščini po 4 kr. — *Naročnine*, reklamacije in inserate prejema Opravništvo, via Torrente, »Nova tiskarna«.

Vsi *dopisi* se pošiljajo Uredništvu »via Torrente« »Nuova Tipografia;« vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — *Inserati* (razne vrste naznanila in poslanice) se zaračunijo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Bolgarija.

Bolgari so nas uže naučili na iznenadenje, iznenadili so svet s tem, da so se pokazali politično zrelim narodom, po več stoletnim krutim turškim robstvom, iznenadili so svet z revolucijo, po katerej so odstranili mejo mej Bolgarijo in Rumelijo, iznenadili so vse kroge še bolj s hrabrostjo, s katero so potolkli srbsko vojsko, ali še najbolj so iznenadili Angleže s tem, da so kar čez noč odstavili kneza Aleksandra ter izgnali ga čez Bolgarsko mejo.

V soboto v noči je nekoliko batalijonov bolgarskih vojakov v Sofiji obkolilo kneževo palačo in deputacija, katerej na čelu je bil metropolit Klement, napotila se je h knezu ter mu naznanila, da je odstavljen. Iznenadjen knez Aleksander je po dolgem razgovoru z deputacijo nekda sam priznal, da mu ni več obstanka v Bolgariji in torej tudi podpisal odpoved bolgarskemu predstolu. Ko se je to zgodilo, odpeljali so kneza pod vojaško eskorto na Donavo, tam se je vkrcal in odšel na Rumunsko. — Toliko se do denes ve o vsej tej važnej stvari. — Ves svet poprašuje zdaj, kaj pomenja ta stvar glede evropskega položaja.

Po našem menenju ne pomenja to nič druzega, nego zaušnica Angležem, ki so Battenberga preslepili, da na Balkanu opravlja njihove kramarske posle, katere je tudi prav dobro opravljal. — Angleži niso ničesa manj nameravali, nego da izključijo Rusijo od podedovanja po umirajočej Turčiji, da jej za vedno zaprejo Dardanele in pot na Balkan. To je ruska diplomacija kmalu uvidela, od tod pa veliki srd carja Aleksandra na kneza Battenberga in njega napoved odločne politike v brambo ruskih interesov na Črnem morju.

Rusija sama se je nad Battembergom strašno prevarila; on je sorodnik carske obitelji, ranjki car sam je bil prvi pokrovitelj njega kandidaturi za bolgarski prestol; lehko si je torej misliti, kako je tudi sedanjega carja osupnilo, ko je previdel, da je njegov protegé postal orožje zakletih sovražnikov Rusije. — Iz tega vsega se je tudi dalo sklepati, da Battenbergovi dnevi na bolgarskem prestolu so šteti, in akoprem ne bi bil nobeden mislil, da stvar pojde na pretorijanski ali janičarski način, vendar je bilo lehko soditi, da bode Rusija prej ali slej vmarširala v Bolgarijo. Zdaj utegne marsikaj nejasnega jasno postati.

Bolgari imajo zdaj provizorično vlado, pri katerej so sami privrženci Rusije; uže to kaže, od koder je bila stvar podnetena. Rusija bode zdaj skrbela, da bolgarski prestol zasede kak princ, ki bo popolnoma odvisen od Rusije in ne bode delal politike na svojo roko.

V Bolgariji se s tem prepreči vsaki poskus nenaravne protislovanske politike, s tem pa se tudi v obče na Balkanu ustvari stanje Slovanstvu ugodno, ker se utegne zdaj tudi v Srbiji vdomačiti zopet prava slovanska politika.

Vsak trezen človek pa mora priznati, da se Battenbergu in Angležem prav godi, prvemu zarad izdajstva pravih interesov bolgarskega naroda, druzim zarad egoistične politike, ki bi hotela ves svet narediti služen angleškim interesom.

Nastane pa tudi drugo prašanje, kaj poročiti namreč k tej prekuciji Avstrija in Nemčija. Mi smo v uvodnem članku zadnje številke Edinosti poudarjali, da Bismarku ne konvenira, da bi on šel za Angleže po kostanj v žrjavico, ter da so vsi dogovori v Gostinju in v Petrovem dvoru gotovo imeli za svrho poravnavo vsake diference mej Avstrijo in Rusijo v zadevah balkanskega poluotoka. — Da mora do tega priti smo mi vedno povdarjali in dosledno tudi denes trdimo, da je Avstrija Rusiji priznala prosto gibanje v Bolgariji in na Črnem morju proti temu, da tudi Rusija pusti Avstrijo, da zasleduje interese na Balkanu do neke mere. — Velik hrup je sicer nastal zarad nenadnega dogodka v Bolgariji, na borsah se je uže eskomptoirala vojna, toda kmalo bode ta alarm umaknol se treznejšim prevdarjanju, saj se bode kmalo videlo, da Rusija v Bolgariji napravi zopet pravi red ne da bi jo v tem motile Nemčija in Avstrija.

Evropski mir se bode zarad tega ohranil; da pa so Angleži ostali z dolgim nosom, to mora veseliti vsacega ljudoljuba, kakor veseli, slovenskega časnikarja, da so velikonemški in drugi židovski listi za eno skušnjo bogatejši glede na to, da Slovanstvo gre svojo pot najprej ne zmeneč se za njihovo jadikovanje, kar naj jim služi v dokaz, da jih bode isto slovanstvo še večkrat neprijetno iznenadilo, kajti bonbastične fraze ne bodo vstavile naravnega razvitja svetovnih prašanj.

Politični pregled.

Vnanje dežele.

Na Balkanu je vstal zopet silen vihar. Na Bolgarijo so obrnene vse oči. Omenili smo uže zadnjič, da je pogajanje mej poslanci turške in bolgarske vlade, glede vredbe rumeljskih zadev nepričakovano zadelo na najhujše ovire. Poprej je Turčija pripuščala bolgarskemu knezu popolnem samovlastno gospodarstvo v zjednjenej Bolgariji in vse rusko pretenje ni nič pomoglo. A ko sta prišla turška poslanca v Sredec, stavila sta take pogoje, da je bolgarska vlada kar ostrmela in da se je pogajanje, še predno se je pričelo, uže tudi raztrgalo. Vsak je moral misliti, da se je Turčija udala pritisku ruske vlade. A predno se je ta zadeva v novo začela razpravljati, udarila je strela z jasnega, »bolgarski knez je bil odstavljen in iz dežele izgnan«. O tem važnem dogodku imamo ta le brzojavna poročila: Bukreš 22. avgusta. Uradno se poroča, da je bil bolgarski knez včeraj odstavljen in da so začasno vlado prevzeli Karavelov, Zankov in drugi in da pri Vidinu stoji ladija, ki vzame kneza na krov ter ga prepelje v Turn Severin. — Bukreš 22. avgusta: Zasobne vesti iz Sredca potrjujejo, da je bil knez vsled revolucije na dvoru in s pripomočjo vlade in posadke v Sredcu, prisiljen odpovedati se prestolu; kneza odvedo na mejo; po drugem poročilu pa je bil knez ujet v Vidinu. Bolgarska vlada zatira vse poslanice in pisma, ki poročajo o tej dogodbi. — Carigrad 22. avgusta. Vesti iz Sredca naznanjajo, da sta za čas kneževe otsotnosti Karavelov in Zankov sestavila začasno vlado. Knez je bil ujet, ko je v Vidinu nadzoroval vojake, ter mu je bilo naznanjeno, da je odstavljen. Tu so se spolnile besede, ki pravijo da nagli vladarji kratko vladajo; knez Aleksander e bil prenagel, zato je padel, nazaj ga ne bode več, ker sam nema moči, da bi si pribojeval zgubljeni prestol, drugi vladarji pa ga tudi nanj ne posade, ker dan danes niso več časi, ko se je kaj tacega godilo. Ne more se dvomiti, da je pri tej dogodbi Rusija vmes roke imela; a bodi si temu, kakor hoče, to je jasno, da je Angleška dobila silen udarec i da je vshodnje prašanje z nova dobilo zelo osorno lice. Pred vsem se praša, je-li bilo avstrijskej i nemškej vladi uže poprej kaj znano o nakani kneževega odstavljenja. Vse kaže, da se je to dogovorilo v zadnjih vladarskih shodih.

Naše prepričanje je, da se je ta razprestolba izvršila v porazumu z vladami treh cesarstev. Vsemu svetu je znano, da si je bolgarski knez z največjo neobzir-

---

PODLISTEK.

Kako se vtolažijo jezavi.

Jezik nema kosti, pa vendar marsikoga vjezi. Jeznemu se po robu postaviti, pravi se žrjavico pihati. Kolikokrat se ljudje srdito prepirajo, ko bi se z lepa lahko sporazumeli in pomirili.

Posnemimo iz pogovora sosede Lize in učitelja, kako je ravnati z naglo jeznimi.

Liza privrši k učitelju, kakor vihra poletenski dan; kar v enej sapi vsuje točo nanj: »To je pa vendar strašno, nesramo! S kameni mi pobijajo te hudobne, vražje spake — okna, da si človek še živenja ni svest! Sram te bodi! učitelj hoče biti, pa ima tako vražjo zalego! Mene bi zeblo, da bi se kar pokrila.«

Učit. »Ljuba soseda, danes ste pa res hudo razkačeni. Še nikoli vas nisem videl tako razjarjene. Sedite vendar, da se malo oddahnete. Gotovo vas je zadelo nekaj prav zopernega — pa vendar ni kaj posebno lepo, ako se taka mlada in čedna gospodinja, kakor ste vi, tako hudo raztogoti.«

Liza. »Kaj? zdaj bi pa še norce bril?«

Učit. »E, zakaj neki? To bi bilo še greh. Dobro mislim za vas in želim, da bi se sporazumela. Glejte, star sem uže, moj duh uže slabo prebavlja, posebno če mu preveč na enkrat dam; vse mu moram lepo razdeliti in razkosati, predno se loti. Bodite tako dobri in sedite, da se ohladite, jaz si pa počasi ponovim, kar je name kar zviškoma priletelo.«

Liza. »Veš kaj, nisem prišla k sprašavanji, kar sem pa povedala, razumeti mora svak trapec.«

Učit. »Tedaj moja vražja zalega vam pobija okna s kameni, da si celo živenja svesti niste?«

Liza. »Tako sem rekla. Kaj vam ne gre v butico?«

Učit. »Ne kaj rado, ker vas, hvala Bogu, vidim zdravo, kar me prav srčno veseli.«

Liza. »Bi morda radi videli, da bi me pobili?«

Učit. »Za ves svet ne! samo tega bi ne smeli pustiti, da vas te vražje, bezbožne spake v tako jezo spravljajo.«

Liza. »Kako pa, še zahvalim naj se jim zato, da mi okna razbijajo?«

Učit. »Bog ne daj! pa vendar ne bodi precej vse vražje, bezbožno in hudobno!«

Liza. »Kaj pa?«

Učit »Morda se še spominate, kako so lani pobili pred mojo hišo steklega psa? Dečko mu je zasolil samo z dvema kamenoma. Uže s prvim ga je zadel tako prebito v bučo, da se je kar sčenil, v gorečnosti pa zažene še druzega, pa ga ne pogodi in kamen trešči tako močno ob tlak, tako krepko odskoči, da mi razbije okno in prileti v peč.«

Liza. »Kaj pa bi radi s to pogreto kašo?«

Učit. »Pokazal bi samo rad, da prileti kamen skozi okno tudi bez hudobnega namena.«

Liza. »Vaš štrk ni pobijal steklega psa in gotovo ni imel kamenja iz dobrega namena.«

Učit. »Tega druzega ne trdim, čeprav bi bilo mogoče.«

Liza. »Tu ga imaš, saj sem vedela! Ostala sem pa vendar.«

Učit. »Ne hodite, ljuba soseda, še niste, kakor bi vas rad! Moj štrk vas je razjezil, torej je moja dolžnost, da vas kolikor mogoče potolažim.«

Liza. »Kaj bi pa vendar še radi?«

Učitelj. »Dejali ste, če se ne motim, učitelj hoče biti, pa ima take hudobne spake. Mene bi bilo sram da bi se kar pokrila.«

Liza. »Besedi si nisem zapisala.«

Učit. »Kaj ne, vaš mož je čevljar?«

Liza. »Kaj je to kaka sramota?«

Učitelj. »Prav nasprotno. Dober čevljar je zlata vreden! Vaš mož je pošten čevljar, čisla in hvali ga vsak, kdor ima le kaj z njim opraviti. Kako pa je z obutvijo vaše lastne družine? Mislim, da ste se uže sami enkrat pritožili, da drugim pomaga, sam sebi pa ne?«

Liza. »I kaj utegne, ko ima polni roki dela?«

Učit. »Glejte, prav tako je z menoj! ljuba soseda; toliko imam dela z druzimi, da ne utegnem izrejati svojih otrok, kakor bi rad. Moram biti v šoli, pridejo drugi opravki, da ne morem skrbeti in vseleej povsod paziti na svoje otroke. Vesel sem, če mi kaj časa ostane, da kaj berem, malo počijem in se zopet pripravim za šolo.«

Liza. »Zato pa ni treba še vsega, kar sem takole v naglici zbrusila, takoj na cedilo devati.«

Učit. »Vidite, jaz sem hotel le pokazati, da še ni kriv čevljar, ako mu lastna družina ni obuta, prav tako tudi morda kak učitelj še ne zasluži graje po svojem stanu, ako se njegovi lastni otroci slabo vedejo.«

Liza. »Kaj sem jaz kaj tacega rekla? Vsa občina bi bila zoper mene: pa nikar preveč ne zamerite, čez sem kaj odveč zinola ter vas motila v počitku.«

Učit. »Stojte, soseda! glavne reči sva pozabila, koliko pa velja tisto razbito steklo?«

Liza. »Le pri miru pustite, ni vredno besedi, nič ne velja.«

Učit. »Ej, to bi bilo lepo! Tako ste se prestrašili, zdaj bi pa še škodo trpeli?«

Liza pobesi glavo in malodušno reče: »Ej, kaj vem, koliko bo stalo.«

Učit. »Tedaj pa Tonček pride, da ga odnese k steklarju. Vem, da mu bo hudo k vam iti, ker vas je ujezil, zakaj vedno vas je čislal in rad imel.«

Liza. »No, zato ga pa uže ni treba mučiti.«

Učit. »Ravno prav, tukaj je.«

Liza. »Tepli mi ga pa vendar ne boste; saj vse vkupaj ni vredno besede!«

Učit. »Bomo videli, kaj in kako je ta reč. Kakor pove, tako bo sojen; ker naj bo še tako razposajen, legati vendar ni vajen.«

Liza. »Pustite me vendar, kaj bo pa z gospodinjstvom doma?!«

nostjo i nehvaležnostjo do Rusije nakopal na glavo srd ruskega carja. To je ruski car javno pokazal, ko ga je izbrisal iz imenika ruskih častnikov, a samo to carju ni moglo biti zadosti, ker pokazati je moral tudi svojo mogočnost, če je hotel veljati mej svetom za mogočnega vladarja. Če je tedaj car bolgarskega kneza izmej števila svoje vojske izbrisal, moral ga je tudi pahnoti s prestola, na kateri ga je posadil, sicer bi se carju moralo očitati, da ima več strasti, nego moči. Tacega očitanja pa bi car nikoli ne trpel, poprej bi vso sveto Rusijo pozval v boj zoper skrunitelje svoje in ruske časti. — Mi smo tedaj popolnem prepričani, da je ruska vlada na nemško in avstrijsko z vso odločnostjo na to vplivala, da se bolgarski knez odstavi in da je na to privolitev stavila pogoj daljne zveze z Nemčijo in Avstrijo. In zdaj so nam razumljivi shodi avstrijskega i nemškega ministra zunanjih zadev najprej v Kisingenu, potem avstrijskega i nemškega cesarjä v Gostinju z obema imenovanima ministroma, razumljivo nam je, zakaj je cesarjev brat popotoval k ruskemu cesarju, privatno povabljen k njemu, z ljubeznjivo svojo soprogo; razumljivo nam je dalje, zakaj so ruski časniki prav takrat, ko je bil našega cesarja brat ruskega carja gost, najbolj divjali zoper Avstrijo, potem pa se je ta jeza zelo polegla; razumljivo nam je slednjič, zakaj so celo nemški časniki in celo Bizmarkovi organi strastno pisali in pretili Rusiji v tistih dnevih, ko sta bila nemški cesar i naš cesar gosta v Gostinjskih toplicah. Vse to se je zgodilo zato, da se je tajnost ohranila, vzlasti zato, da so večnega vznemirneža, Angleža, prevarili; in to je bilo prav in dobro in reči se mora, da je to diplomatično delo vredno največjega priznanja. A še več, ni skoraj dvombe, da je po sklepu treh cesarstev bila turška vlada prva, katerej se je ta sklep od vseh treh vlad nemudoma naznanil z naročilom, naj brez odloga pošlje v Sredec poslance, da se sklene bolgarsko-rumeljsko-turška pogodba i naj stavi pogoje, katerih Bolgarija nikakor ne more sprejeti. Ti poslanci so prišli takoj po dogovorih v Gostinskih toplicah v Sredec, in kakor smo uže zadnjič poročali, vse je strmelo nad njihovimi ostrimi zahtevami, ki niso bile v nikakem soglasji s poprejšnjo turško popustljivostjo in ljubeznjivostjo. Vse to nas tedaj potrjuje v prepričanju, da so vsa tri cesarstva v dobrem porazumu, in mi imamo na to toliko več vere, ker vladarji vidijo, da so tudi njih glave v nevarnosti, ako se ne podpirajo vzajemno — in prav to je gotovo najtrdniša zveza treh cesarjev — sicer bi se bile spojile uže druge naravnejše zveze, vzlasti Ruska in Francoska. — Ko smo to uže pisali, prišel nam je v roke članek nečega nemškega vladinega časnika od 23. t. m. Ta časnik je, ni še teden, hudo pisal zoper Rusijo, sedaj pa mej drugim pravi. Knez Aleksander se je otstavil, ker je bil nevaren evropskemu miru, on je nevedoma bil zastopnik angleških interesov, katerih namen je bil, Avstrijo in Rusijo tirati v vojno, da se vshodnje prašanje reši brez angleške krvi in denarja v prid Angležem. To angleško upanje je s zadnjim dogodkom splavalo po vodi. Angleška se vprihodnje mora odpovedati dejanske politike na Balkanu. Bismark je poskrbel, da se Rusija in Avstrija ne bosti prepirali o tem, kdo bode vprihodnje bolgarski knez. Stanje je sedaj tako: Angleška ima preveč opravila doma, Turčija neče, pa tudi ne more vojevati zoper Rusijo; vsi trije cesarji pa so jedini. Enako pišejo tudi drugi nemški vladini časniki, ki so še pred osem dnevi hudo ropotali zoper Rusijo, le za to, da niso izdali, kaj se pripravlja v Bolgariji.

Zadnje brzojavne vesti se glase: Iz Carigrada 23. avgusta v Pariz: V soboto ob dveh zjutraj je obkolil drugi konjičin polk palačo kneza Aleksandra v Sredcu pod poveljstvom polkovnika Stojanova; potem je šla h knezu deputacija, v katerej je bil Zankov, metropolit Klement in drugi, ter zahtevala naj se prestolu odpove. Natančnosti o tem niso znane. Nazadnje je podpisal knez Aleksander izjavo, v katerej je priznal, da bi Bolgarijo pogubil, ako ostane še dalje na prestolu. Odpoved se je zgodila, ko se je začelo daniti. Vojaki so kneza odpeljali v Lom-Palanko, od koder se je prepeljal čez Donavo na Rumunsko. Ko se je odstavljenje zvedelo, prišio je mnogo ljudstva pred ruski konzulat ter zahtevalo carjevo varstvo. Ruski konzul je zagotovil, da hoče carju brzojaviti. Po kneževem odhodu se je sestavila začasna vlada pod načelništvom metropolita Klementa, Zankov je pravosodni, major Nikorov vojni, Burmov finančni in Vetišev naučni minister. Generalissimus Gruev je izdal razglas, s katerim začasna vlada naznanja dogodbe in izjavlja, da bo spoštovala živenje in pravice domačinov in tujcev. Udje začasne vlade so bili pri ruskem konzulu Bogdanovem ter ga prosili, naj naznani njihovo udanost ruskemu carju. Vojaštvo je začasnej vladi priseglo zvestobo; Karavelov in major Nikolajev sta bila zaprta. Čuje se, da Rusija misli oldenburškega princa Aleksandra na bolgarski prestol posaditi. — Kako bo postopala angleška vlada v tej zadevi, to je zdaj važno prašanje; francoski časnik »Temps« meni, da mir ni v nevarnosti, vendar pa prevrat v Sredcu ne ostane brez vpliva na razmere velevlasti. Angleška ne napove vojne, ali k tacemu udarcu vendar ne bo molčala. »Pall Mall Gazette« pa pravi, da Angleška ni neposrednje zadeta in lahko čaka postopanja druzih velevlasti. Ako bi iz tega prevrata prišlo do porazuma mej Rusijo in Avstrijo glede mej, do katerih bi segal vpliv ene in druge države, storjen bi bil širok korak h konečnej rešitvi vshodnjega prašanja O tem ima »Pall Mall Gazzette« gotovo prav.

Bolgarska začasna vlada je izdala proglas, v katerem pravi: Knez je Bolgariji na bojnem polji veliko pomogel, v politiki pa se premalo brigal, da je »bolgarska dežela slovanska dežela« in da ima toraj biti prijateljica Rusiji«. Zato je bilo potrebno njegovo odstavljenje. Knez je ujet v samostanu Lom-Palanke ter se nemudoma odvede čez mejo.

Blizu Varšave se 1. septembra začno velike vojaške vaje — raznih vojaških otdelkov. Ruski car pride iz tega namena na Poljsko, da bode pričujoč pri vajah. Trdi se, da pruski princ Viljem carja v Varšavi obišče.

Angleški časniki poročajo dogodbo v Bolgariji vsi poparjeni. O vsem tem niso imeli nobene slutuje; nekateri se strašno, drugi, previdnejši, manj jeze na Rusijo, ki je vso angleško oblast, za katero so toliko štrlinov potrosili, v enej uri strla. Najhladnejše pišejo še »Times«, rekoč, da se Rusija »za zdaj« vsaj s tem zadovoli, da druzih predrugaćeb mej Turčijo in od nje odvisnimi deželami ne bode delala. — Slaba tolažba! Pride čas, pride svet, bodi li Angležem po volji, ali ne, to se ne bo dosti prašalo.

Angleška zgornja zbornica je 19. t. m. sprejela adreso na kraljico. Mej razpravo [illegible] Salisbury, da po minolih šest nega ozemlja nadejati se je, da se z Rusijo brez posredovanja doseže porazum. Glede druzih zunanjih zadev se ni bati svade. V deželah, v katerih je bilo v zadnjem času gibanje, zdaj res ne vlada stalno enakotežje. Res je, da niso popolnem odstranjeni uzroki bojazni, ali za politične zapreke ni nobenega vzroka (?? Urd.) Tradicijonelna britanska politika glede pogojene nedotakljivosti Turčije je za evropski mir in britanske interese jako pomembna; če tudi želi Angleška za varstvo blagostanja prebivalstva turške države kolikor mogoče storiti, smatra nedotakljivost Turčije za pogoj, na kateri je oprt sedanji evropski sistem. Vlada ima trdno upanje, da jo bodo pri teh nazorih podpirali zavezniki. Če tudi se včasih kažejo težave, vendar misli vlada po poti te politike krepko in določno pripomoči za evropski mir. — V spodnjej zbornici je Churchill enako govoril, kakor Salisbury v zgornjej zbornici, naznanil je pa tudi, da je vlada sklenola poslati generala Buller-ja na južnozapadno Irsko, da stori, kar treba, da se nemiri zatro. Kako neznansko sta se morala sramovati angleška ministra 48 ur potem, ko sta govorila ker bolgarska prekavcija jima je dala strašno zaušnico in gotovo ne otideta v parlamentu ostrej interpelaciji.

Novo srednje-azijatsko mejno prašanje utegne k malu nastati, gre namreč za določitev meje pri Kočetu mej Rusi, Avfgani in Kitajci. Giers je to prašanje uže sprožil in določiti je, kam se ima vtelesiti kanat Vakhan. V letu 1872 sta se Gorčakov in Granville dogovorila, da ima spadati ta kanat k Badakšanu, ki je odvisen od avfganske države. Ali starešinski svet v glavnem mestu Vakhanu je sklenol poslati v Turkestan poslance, da naznanijo deželnemu namestniku pogoje, pod katerimi se hočejo podvreči ruskemu vladarstvu. To je zopet ravna Angleškej.

Učit. »Le še par trenutkov; za dobro stvar naj se vam ne žali četrt ure.« — Tonček tiho odpre in ugledavši sosedo, zjoka se.

Učit. »Povej kako si se spozabil?«

Tonček. »Jaz pa Matiček sva igrala na potu, kar pride nek potepuh, vzame Matičku klobuček raz glave in ga vrže na drevo, kder visi na veji. Matiček se je jokal, jaz sem šel pa drevo trest. Splezati nisem mogel tako visoko, ker je klobuk visel koci veje. Prekle ni bilo nobene, hotel ga sem pa s kamenom sklatiti; pa nisem dobro zadel; klobuk je sicer padel z veje, kamen pa je odletel na okvir okna.«

Učit. »Okno se je zdrobilo in ti bi bil tudi kakega človeka v hiši lahko poškodoval.«

Tonček. »Saj se ni ubilo.«

Učit. »Celo? — Kaj niste dejali, soseda, da?«

Liza. »I se ve da je celo, jaz sem le mislila. —«

Učit. »— da bi se lahko ubilo. — Tonček, tvoj namen je bil dober, pa sredstvo je bilo slabo in nepremišljeno. Glej, kakó si našo ljubo sosedo prestrašil in razžalil! Prosi jih odpuščanja!«

Tonček. »Teta, saj nisem nalašč, ne bodite hudi!«

Liza. »Kaj bom huda! Jaz sem bila je prenagla. V drugo, gospod učitelj, ne

DOPISI.

Iz Koperščine, 23. avgusta. (Izv. dopis). (*Istrske razmere.*) Potnik, kateri se postavi na vrata italijanskega gnjezda Kopra in če pogleda proti južnemu vzhodu, opazi pred seboj precej visok hrib. — Na levej strani tega hriba diže se ponosito v zrak zvonik Pomnjanske cerkve. Pomnjanska vas je v lepem in zdravem položaju. V Pomnjanu službuje zdaj čestiti in sočutni župnik g. Vodopivec. Odkar je omenjeni gospod v Pomnjanu župnik in učitelj, dobri Pomnjanci začeli so bolj zrelo misliti in složno podpirati svojega ljubljenega župnika. Čast in poštenje pomnjanskim očetom in materam, da jim otroki hodijo rado v šolo, v katerej podučuje g. Vodopivec in to z dobrim uspehom. — Na desnej strani omenjenega hriba, pol ure od Pomnjana proti jugu, proteže se Šmarje (Monte). Obe omenjeni vasi ste dve krepki slovanski trdnjavi, proti katerima si koperski lahoni še nekoliko gnjilih zob izbijo, predno jih pod svoje karnjelske noge strpajo.

Šmarje pred štirdesetimi leti je bila neoskrunjena in čisto slovanska vas. V cerkvi so župniki maševali v staro-slovanskem jeziku. Ne daj Bog, da bi se bil usodil kateri Lah le pisnoti kaj o laščini v vasi, ali pak župnik v latinščini v cerkvi. Pokojni g. župnik U. namreč, predhodnik sedanjega župnika i dekana gosp. Šlakerja, imel je strašanskega truda in neugodnosti, ker je on bil prvi župnik na Šmarju, kateri je začel maševati v latinščini. — Šmarci so bili uže tedaj svestni in ponositi Slovani, ker so se krepko upirali, da jim se ne uvede latinščina v cerkvo in niso popustili, dokler jih niso žandarski bajoneti prisilili.

Da li je pokojni U. po višem nalogu uvel latinščino v šmarsko cerkvo, ali pak iz neznanstva staro-slovanskega jezika, to mi še ni znano. Naj si bode, kakor hoče, on je s to premembo Slovanstvu mnogo naškodil. Šmarje je skoz štirdeset let spalo globok in mrzničev san. Da se je ta vas v zadnjih desetih letih probudila, za to ima veliko zaslug g. dekan Šlakar. On je nastojal pri viših oblastih, da Šmarje dobi svojo ljudsko šolo. Od velike pomoči bili so mu svestni Šmarci, posebno g. Gerdina, kateri je bil pošteno in dobro izšolan od bivšega učitelja B. Zdaj se morejo Šmarci ponašati z sedanjim izvrstnim učiteljem in vredno učiteljico.

S pomočjo g. dekana Šlakarja, ustrojena je tudi narodna čitalnica in glasba na Šmarju. Hudobni nasprotniki Slovanstva vedo, da se narod slovanski budi s [illegible] svojih narodnih šol; da se ljudje znajo čitati in pisati, morejo se vendar marsikaj naučiti, ker se jim v dobro ustrojenej čitalnici zmiraj nahaja kakšen ud, ki čita in tolmači lepe in koristne članke iz slovanskih časopisov ali dobrih knjig. Zlobnim nasprotnikom Slovanstva je tudi znano, da se pri zabavah čitalnice morejo ljudje lepo zabavljati in naučiti mnogo lepih in koristnih reči, katere more vsak pameten človek vporabiti v vsakdanjem živenju.

Na čitalniških zabavah pride narod v dotiko z duhovniki, učitelji in drugimi omikanimi Slovani; kateri so slovenskemu kmetu najboljši in najodkritosrčnejši prijatelji, zavoljo tega bi našim hudobnim nasprotnikom bilo najdražje, da ne bi Šmarci in druge slovanske vasi imele nikakšne šole, ni čitalnice, ni poštenega duhovnika, ker vsak pošten slovanski duhovnik je našim nasprotnikom pezder v krmežljivih njih očeh.

Našim nasprotnikom bilo bi drago, da sploh vsi Slovani ostanejo za vek neotesani, neumni, ubogi, zadolženi in jim ponižni in podložni ščavi — da zataje svoj materinski slovanski jezik, da zapuste svoje slovanske navade in morda svojo vero.

Kakor zvesti in pošteni Šmarci cene in ljube svojega župnika in dekana gosp. Šlakarja, tu le dokaz: Omenjeni gospod, ker je bil opasno zbolel, odšel je pred šestimi tedni po zdravnikovem nasvetu v toplice, da si popravi svoje dragoceno zdravje. Na njegovem odlazku v toplice ga je spremilo kos poti veliko število dobrih Šmarcev in vosčili so mu dober pot in srečen povratek. Celo do Kopra prišlo je bilo nekoliko kmetov, da pozdrave svojega župnika na odlazku in videl sem pri tej priložnosti više njih, ki so tužno in žalostno — solzami v očeh, pozdravljali ga: Srečan pot, gospod, Bog daj, da nam se povrnete popolnoma zdravi na Šmarje! Njihove želje so se izpolnile, hvala Bogu, ker gospod dekan Šlakar se je vrnol dne 17. t. m. iz Gleihenberga skoraj popolnoma zdrav.

Zvesti in pošteni Šmarci so pokazali tudi na njegovem povratu iz toplic, da cene in ljube g. Šlakarja, kakor svojega očeta. ker staro in mlado, možko in ženско prišli so iz Šmarja z svojo narodno godbo uro hoda njemu naproti, da ga pozdrave in da mu odkritosrčno voščijo na njegovem srečnem povratu. Ni mi mogoče verno opisati. koliko je bilo tu veselja in radosti, ko so zagledali svojega ljubljenega dekana, katerega so spremili v vas petjem in godbo. Čast in poštenje svestnim in složnim Šmarcem, kateri znajo ceniti in štovati zaslužne in poštene duhovnike, kakor je gospod Šlakar, dekan in župnik v Šmarju pri Kopru.

S Krasa 19. avgusta. (Izv. dop.) (*Potovanje po Krasu.*) Rojstveni dan Nj. veličanstva smatram si jaz kot praznik. — 18. t. m. je toraj praznik, štel sem že 8 dni prej; ta dan sem tudi prost, kaj bi bilo toraj, ake bi bil omenjeni dan kje drugje pri sv. maši mesto tu v Gorici, — ker je praznik. — Ker je toraj praznik, sklenol sem toraj napraviti apostolorum — kam? — na Kras. — In zakaj, gospod urednik, prav — tja? — Teran, veste, ljubim nad vse drugo. Še za mojo ženko, če mi jo Bog kdaj da, bodem težko tako unet. — Jezi me pa, da uže par let ne pijem več tako dobrega terana, kakor prejšnja leta. Hajdi toraj jaz tja pogledat, š čim ti Kraševci teran mešajo in od kedaj so v sleparijі tako napredovali.

Ob 5. uri zjutraj udarim uže iz Gorice naravnost v Renče in iz Renč pa po strmej poti, kojo mi je nek pastir pokazal, na Kras. Po potu sem ogledoval vinograde in trte, kar pa Vam odkritosrčno rečem, g. urednik, da je žalostno. — Vse skozi in skozi z boleznijo obdano. Nekoji, svesti si pogube in nevarnosti, pobelili so skozi in skozi trte, drugi pa zopet nič, iz česa sem uvidel, da i to malo pomaga, — malo pravim, ker bolezen je povsod enaka. Mož, kojega sem na poti srečal, rekel je, da pri Rihemberku je 10krat hujše in trte so tam uže vse gole. — Grozdja pa polno. —

Silno potan priromam na Kras. v vasico Lipo in k malu potem sem bil v Svetem. Povsod, koder sem hodil, vse je uže okuženo z boleznijo.

V Svetem me je stari znanec Janez še dovoljno postregel, a poznal me ni več. Ker mi je dal pa po nadi dobrega terana, nisem hotel se mu udati. —

S kmetom, koji je zraven mene sedel, pogovarjala sva se o letošnjej še precej povoljnej letini, le trta, trta je »falirala«, dejal je kmet, in mi uže naprej povedal, da tudi letos ne bodem dobrega terana pil. — Med daljšo govorico opozoril me je mož na bližnjo vasico, Preserje in tamošnjega posestnika g. Josipa Forčiča, o kojem sem uže slišal in čul praviti v njegovi pridnosti in umnosti v kmetijstvu. Slišal sem, a videl nisem, ko sem pa videl, začel sem i jaz z nemškim pesnikom peti:

Hoch klingt das Lied von braven Mann,
[illegible] Gesellen und Glockenklang. —

nevarnost, on pa svoje borno imetje, tudi za svojega bližnjega, kajti z svojimi izglednimi deli je kmetom pokazal, da z umnim delom in postopanjem se da še kaj pridelati.

Ljudje so se mu smijali, ko je pričel svoj vinograd delati, ter v to toliko denara žrtoval. On pa jih ni nehal učiti, ter silil delati. — Pojdite sedaj kmetovalci k njemu in oglejte si. — Vi, koji ste se tako krohotali, pokažite kaj enacega. — Pokažite Vi, koji ste kmetijske šole študirali, ter dve leti zajemali nauke, da jih bodete potem drugim kmetom dajali, pokažite polovico, četrt tega, kar nam je pokazal gosp. Forčič, koji nikakoršnih šol ni videl. — Ko bi Vi g. urednik videli to, kar sem jaz videl v Preserjah, gotovo bi tako hitro ne pozabili male vasice. — Kako tu vse lepo raste, kak red, kako so trte lepo po najnovejšem sistemu delane. Kako grozdje se tu vidi, kako sadje, kak hlev in živina. Vse bi Vam popisal, ko bi se dalo, da bi Vam vsaj kratko sliko predočil. — G. Forčič, koji ni kmet. šol študiral, spravidel je uže zgodaj, da zemlja je izmolzena, da ne daje tega, kar je pred časom, da treba tu drugače postopati, nego do sedaj. Na podlagi tega, kar je v Gorici videl na kmet. šoli in tega, kar je čital, poskusil je in zasadil trte. Vse njegove skušnje so se sponesle in kmetje ga sedaj česte kot prvega strokovnjaka pri nas v tej stvari. Vse se nanj sklicuje: Forčič tako dela. —

Sl. c. kr. kmet. družba v Gorici bi morala večo pozornost obračati na tega moža, ter mu pomagati pri tem ali onem podjetju, sedaj ko mož toliko zaupanje uživa. Slavnoisto zagotavljam, da si je veče zasluge mož na tem polju na Krasu iztekel, nego vsi absolvirani dijaki slavne kmet. šole, kar mu vsak Krašovec priznava. —

Mesto, da bi naši izšolani kmetovalci, kedar domu pridejo, nam kaj praktičnega pokazali, bavijo se le z visoko politiko, o kojej še pojma nemajo, pri tem pa pozabijo dolžnosti, katere jih vežejo — Lepo je, da se kmet zaveda svoje narodnosti, da dela v prospeh onej, da se pa izključljivo s tem bavi, da se bavi s kričanjem, to ni prav. — Pokažite nam raje kaj iz svoje študije, učite druge kmete, dajajte jim lep izgled pridnosti itd. — Mislim, da si s tem večje zasluge na narodnem polju stečete, nego z neumnim kričanjem. —

Iz Preserij sem bil opozorjen na bližnji vinograd, tudi po istem sistemu narejen, a žalibog delan pa ne. — Mar Bog neče dati? Kaj? — Zakaj Forčiču? — — Čudil sem se, ko sem še le pozneje zvedel, čigav je. —

Prišedši v Komen, zamudil sem sv. mašo, namenil sem se pa v nedeljo biti pri dveh. — — Na trgu ogledam slovensko zastavo in pod njo v slovenskih barvah »Bralno društvo«.

Ko skozi vrata pokukam zapazim sliko Nj. veličanstva in pa sliko S. Gregorčiča z lavoričnim vencem na glavi. — Tudi vse polno časopisov ima v svojih prostorih, kar priča, da je društvo na trdnih nogah — Tudi sl. društvo »Liro« sem obiskal, ter sklenol tam še kaj več čitati, kar sem v »Bralnem društvu« le mimogrede videl. — Časopisov nisem pa tu našel. Na mizi je ležal star »Slov. Narod« in pa »Soča«, kojo sem uže pred tedni čital. — Brškone društvo ni čitalnica, ampak le petje se v njem goji, — sklepal sem po tem, kar sem videl in čul od prijatelja, koji je tudi »Lirašc«. —

Slišal in videl sem v Komnu še druge reči, g. urednik, kar je bolje pa molčati, kajti vsa svarila nič ne pomagajo. — Vi g. urednik mislite, da je le mej Komenci nesloga. Ko bi videli pa pri gg. uradnikih kaj je. — Vse je ko pes in mačka.

Veste, ko mi je moj prijatelj vse to povedal, da me je prijela jeza in nič več nisem hotel ostati v Komnu, v gnjezdu nesloge, prepira. Hajdi toraj v Nabrežino in od tod v našo Gorico. — Terana pa nisem dobrega pil in tudi prihodnje leto ga ne bodem. Tako so mi povedali.

Star fant.

Iz Komna. 23. avgusta. (Izv. dop.) Tudi naša občina je obhajala oni imenitni dan 18. avgusta, kojega se vsak zvesti Avstrijec srčno veseli; to je rojstveni dan nam premilega vladarja Fr. Josipa. Že predvečer, naznanjali so streli domačih topičev in pritrkovanje zvonov naslednji nam veseli dan.

V jutro 18. t. m. ob 9. uri je bila slovesna sv maša, koje se je udeležilo vse naše starešinstvo z našim zares spoštovanja vrednim g. županom na čelu, vsi c. k. uradniki, in c. k. žandarsko osobje, pa obilo drugega ljudstva.

Naše starešinstvo je napravilo popoludne skupen obed v gostilni gosp. Al. Bandelj-a, kojega se je udeležilo in corpore — izimši par oseb. — Po obedu pri kupici vina se je vršilo več napitnic, da je prva napitnica bila našemu ljubljenemu in milemu vladarju, po našem spoštovanem, in marljivem in za vsako stvar unetem gosp. županu Kovačič-u izrečena, ni treba da bi skoro omenjal, kajti po dokončanem govoru, ki se je z besedami; da bi nam Bog milega in ljubljenega vladarja še mnogo let zdravega ohranil kraj naš cesar!« pa tudi domači topiči so ta veseli odmev na daleč po širnem skalnatem Krasu naznanjali.

Po obedu okolo 3 popoludne je napravila, na vabilo g. Forčič-a naše starešinstvo z oddelkom »Liraških« pevcev, izlet v bližno vasico Preserje, ter si tam radovedno ogledalo — njegovo, g. Forčiča — posestvo. Torej sem pridi, zaničevalec kmetijskega napredka in nove metode istega, gotovo moral bodeš osramočen in z povešenim očesom otiti; tam bodeš videl, kako se po novem načinu trta sadi in obdeljuje, vzgled kakemu šolskemu vrtu — videl bodeš, kako lepo je vse vrejeno, in kak prihodek tako obdelana trta donaša; vsklikneš gotovo, zakaj nisem tudi jaz v času tako skrbel, ampak sem se temu novemu načinu kmetijstva in posebno trtnej gojitvi posmehoval.

Ko smo si vse njegovo tako lepo vrejeno posestvo, pa tudi njego v hlev, v katerem izvrstnega od c. k. kmetijske družbe v Gorici danega bika goji, ogledali, povabil nas je na kupico domačega »kraševca«. Odtelek »Liraških« pevcev pa je stoje »carsko himno« prav izvrstno zapel in drugi so jo tudi stoje in gologlavi poslušali; po končanem petju smo trikrat zaorili »Živijo naš cesar!« Vrstili so se raznovrstni pogovori, lepo ubrane pesnice, in ko je uže nastajala tema, zapustili smo zares lepi Forčičev dvor. Razšli smo se prav zadovoljni vsak k svojemu egnjišču.

Kraševec.

Iz Bolca 20. avgusta. (Izv. dop.) Visoki rojstveni dan Nj. vel. presvitlega cesarja Franc Josipa I. se je tudi pri nas po starej in lepej navadi kaj lepo in radostno praznoval.

Na predvečer veselo pokanje možnarjev, pritrkavanje zvonov, prav tako na rano jutro visokega dne, ponosno vihranje zastav, veliko in slovesno cerkovno sveto opravilo, kojega so se udeležili vsi c. kr. uradniki, županstvo, šolska mladež, društva in obilo, obilo pobožnega občinstva je poveličevalo pomenljivi dan.

Veterani zbrani pri sodčeku piva so se kaj prijateljsko in navdušeno imeli, a to navdušenje je v prvej vrsti veljalo preljubljenemu vladarju in cesarju. Živio!

V nedeljo bode tudi pri trdnjavici »Bolške kluže« lepa in patrijotična slovesnost. Topovi trdnjave bodo grmeli veličastno.

Letos bodo pri naših trdnjavah: Predil Kluže velike topničarske vaje in to menda 7., 8. in 9. septembra. Povod teh dojde semkaj tudi nekaj viših vojaških dostojanstvenikov.

Sliši se, da celo preljubljeni prestolnik nadvojvoda Rudolf in nadvojvoda Viljem.

Vsekako nekaj bode res. Živeli! Bog in sreča junaška. X.

Podgrad 26. avgusta. (Izv. dop.) Navada je v Podgradu, da se še najmanj pomena vredni dogodki tebi, draga »Edinost«, poročajo, za kar se mi res čudno zdi, kako li je mogoče, da o prelepej patriotičnej veselici, katera se je dne 18. t. m. na dan rojstva Nj. vel. našega premilega vladarja Franca Josipa I. napravila, vse tako molči, in se nihče o taistej ne meni. Pregrešno se mi zdi kaj tacega le v svojem kotu zatlačeno videti, zatorej sem sklenol, nekoliko bolj važnih točk one veselice popisati.

Na predvečer, to je 17. t. m. so bila vsa okna okrašena in razsvetljena, kakor tudi so iz več oken vihrale lepe zastave. Pardon! V komaj dokončanem stavku »vsa okna« prenaglil sem se, ker istina je, da razsvetljena in okrašena so bila le ona okna, kjer stanujejo c. kr. uradniki niže vrste (kakor jih nekdo imenuje v »Edinosti« štev. 63) in pa še nekatera bolj premožnih in za drago Avstrijo unetih prebivalcev.

Dne 18. je bila sv. maša v Hrušici, pri katerej so bili navzoči vsi c. kr. uradniki obojih vrst in njih sluge, c. kr. žendarmarijska straža in še mnogo gospodov in ljudi. Med slov. sv. mašo so krepko pokali topiči, da je na daleč odmevalo po Brkinah.

Ob 4. uri so se zbrali vsi c. kr. uradniki in sluge, no gotovo oni niže vrste in še drugi po njih povabljeni v jako lepo okrašeno dvorano gosp. Vičič-a, kder je bil obed napravljen. Mej obedom svirala je dobro ubrana godba (Valinova) in krepko pokali so topiči, osobito pa pri napitnicah, katerih ni bilo ni konca ni kraja.

Prva napitnica veljala je Nj. veličanstvu, premilemu cesarju, po katerej je trikrat z malimi prenehljaji godba cesarsko himno zaigrala in druga napitnica č. gosp. vitež Jettmar-u c. kr. okrajnemu glavarju na Volovskem, (ker je on tukaj cesarjev namestnik) a mej vsakim prenehljajem so vsi gosti in pa drugo ljudstvo, katerega je kaka stotina na gostilničnem dvorišču bila, trikrat »živio« vskliknola.

Ti gromoviti klici ljudstva podpirani z gromom topičev, presunili so mogli vsako za Avstrijo uneto srce. Na večer so spuščali umeteljne ognje, mej tem pa je svirala godba vesele slovenske komade. Potem so zopet vsi gosti seli k mizi, kder se je pričelo drugo pokanje z mošto refmi je lepega čina, in sicer, da to društvo, katero je bilo vsi eden, ali eden vsi, ni pozabilo domačih fantov, kateri so tudi za povišanje veselice po mogočnosti pripomogli, obilo jih z vinom in smotkami obdarovalo. Gotovo je, da 18. avgusta 1886 se bode še marsikateri v poznejših dneh spominjal, ker tako lepe in lepo vrejene patrijotične veselice se v Podgradu dozdaj še videlo ni.

V zadnje spomniti se še moram gostilničarja gosp. Vičič-a kateri se je jako prizadel, da je vsa jed in pijača dobra in okusna bila, pri tem pa je tudi pokazal, da on ne rabi preveč »soli«.

I. L.

Domače in razne vesti.

† **Grof Samuel Giulay**, c. kr. feldmaršallieutenant, je vmrl minolo sredo v 85. letu na svojej pristavi »Gries« blizu Bozena. Pokojni je zapustil mej drugimi človekoljubnimi ustanovami tudi jedno za uboge mesta Budapešta v znesku 50.000 for. in bil je jako dobrotljiv. V dejalni službi je bil do l. 1862., potem pa živel na Laškem in od l. 1866—1883. bival v Gorici, katero je zapustil radi nesramnosti nekaterih Goričanov.

Za duhovščino. Pomanjkanju duhovnov se bode vendar vsaj nekoliko v okom prišlo, kajti oglasilo se je mnogo Čehov, kateri bi radi vstopili v goriško semenišče in se zavezali, da bodo službovali v tržaškej škofiji. Takih českih bogoslovcev bode baje sprejel mil. škof tržaški veče število, sliši se, da 22.

Stipendije. Razpisane so 4 stipendije za dijake poljedelske in gozdnarske šole na Dunaju po 200 for. Razpis je odprt do 25 septembra — potem jedna ustanova za isterske učence ki studirajo pravo ali medicino na Dunaju. Prošnje do 30. oktobra t. l. in 4 državne po 84 for. za Istro.

Statistika kolere. Važno in poučljivo je primerjanje slučajev kolere v letu 1849, ko je bila najstrašnejša bolezen, z slučaji v letošnjem letu. — V ta namen evo vam nekoliko zanesljivih številk po izkazu, katerega je izdala centralna zdravstvena komisija v Trstu 14. decembra 1849. — V omenjenem letu se je začela kolera dne 13. avgusta, isti dan je umrla ena osoba v mestu, 24. avgusta ste umrle 2 osobi v mestnej bolnici; 27. je bil 1 slučaj v vojaškej bolnici, kder se je začela bolezen množiti, tako sicer, da je do konca avgusta zbolelo za kolero 14 vojakov in le trije civilisti. V septembru se je kolera vojakov še hujše prijela. 1. septembra je zbolelo vojakov 6, 2. sept. 9, 3. sept. 12, 4. sept. 25, 5. sept. 37, civilistov v tem času pa le 5, od 5. do 9 sept. je zbolelo 94 vojakov in le 22 civilistov; 10. sept. pa je zbolelo nakrat v mestu 57 v okolici 2 civilista, vojakov pa 33, tako da je bilo isti dan 92 slučajev, šlo je potem slabo ves september, kajti zbolelo je mej civilisti vsak dan najmanj 39. največ pa 86, mej vojaki pa vsak dan najmanj 4 in največ 28. — V oktobru je potem kolera mej vojaki ponehavala, kajti zbolelo je vojakov v oktobru največ 12, civilistov pa vsak dan več do 16. oktobra, katerega dne je začelo število padati. — Največ bolnikov za kolero je bilo 10. in 11. oktobra in sicer: 109 v mestu, 44 v bolnici, 11 v okolici in 5 v vojaškej bolnici, skupaj 169, 11. oktobra pa je bilo celo 174 slučajev. Od 17. oktobra je začelo padati število bolnikov, kajti 17. bilo jih je le še 83, 27. oktobra le še 50, 30. oktobra le še 17 in 31. oktobra le še 8. — V novembru pa je kolera kar nakrat ponehala in je bilo v tem mesecu le po par bolnikov na dan, vsega skupaj je v novembru za kolero zbolelo 16 ljudi, mej temi noben vojak. Od 13. avgusta do 15. novembra 1849 torej v dveh mesecih je zbolelo v Trstu 5142 ljudi, od katerih je umrlo 2185. Kolerozni se v tej dobi dele tako le: V mestu jih je zbolelo 2847, v okolici 524, v civilnej bolnici 1116, vojakov 655. Od zbolelih je v okolici najmanj umrlo, to je 114 ali 20 %, vojakov je umrl največi odstotek, namreč 301 ali 48 %, skoro enak procent je bil v civilnej bolnici, kder je umrlo 534 ljudi, od zbolelih v mestu pa je umrlo, 1236, ali 45 %; od vseh v Trstu in okolici leta 1849 za kolero zbolelih ljudi je torej umrlo le okolo 42 %. — Letos pa imamo do denes 347 bolnikov za kolero, od katerih je umrlo 224, torej 65 %. — Slučajev kolere je torej letos malo v primeri z letom 1849, ali procent mrtvih je za celih 23 viši. Iz tega se da sklepati, da nismo dosti ali nič napredovali glede spoznanja in zdravljenja azijatske kolere, in da ta bolezen ni nič manj huda nastala, nego je bila, kajti letos so bili v Trstu nekateri uže fulminantni slučaji.

Tržaške novosti:

Kolera. Od polnoči 20. t. m. do polnoči 21. t. m. jik je zbolelo v mestu in spodnjej okolici 12. Od 21. do 22. 5. Od polnoči 22. do 23. t. m. 6 in od 23. do 24. t. m. 2. Vseh vkupe jih je dozdaj zbolelo 343. — Kakor se vidi je število napadenih nestalno zarad vremena, ki je zadnji čas zelo spremenljivo, sedaj gorko in zopet hrišno. Pospeševala je dosedaj kolero neznosna gorkota čez dan in mrzle noči. Ako bi vreme bilo stalnejše ter bi ne bilo več take vročine bi se bolezen morda na boljše obrnola. V izvestju je opaziti tudi velik razloček mej zbolelimi in umrlimi kar ljudstvo zelo plaši in je napolnuje z nezaupnostjo do zdravnikov. To se pa razlaga s tem, da mnogo njih, koje driska in mali simptoni kolere napadejo, se ne javijo temveč zdrave na domu.

Sicer pa tudi ljudstvo do neke meje ima prav, ker ne stavi popolnega zaupanja do zdravnikov, videč, da so v komisiji najmanj iskušene zdravniške moči, kar tukajšnji list «Mattino» v svojej nedeljskej številki po pravico ostro graja. — V okolici kolera največ razsaja na Kontovelu, pri sv. Ivanu in nekoliko tudi v spodnjem Rojanu. Vzrok koleri v zadnjem okraju je gotovo potok, ki teče pod tamošnjo vojašnico in v katerega so spuščena stranišča vojašnice, kar napolnuje zrak s neznosnim smradom, ki bi storil tudi živalim oboleti. Tam naj se poda komisija, ter naj ukrene potrebne poprave, da se bolezen ne širi. Tudi na Opčinah je neki v zadnjem času zbolelo 17 osob, koje so pa zakrivali na ljubo «predragemu» Lojzeku na Vrhu, kateremu bi gotovo vsa ondi nastanjena gospoda ušla, ako bi vedela, da je tudi na Opčinah kolera doma.

Nove defravdacije. Kakor se sliši so našli tudi pri «Tramway»-u nek pomanjkljaj 15000 gld. in je bil uradnik B. nekda zarad tega suspendiran. Ne vemo, koliko je na tem resnice, pak stvar bode v kratkem na jasnem. — Te dni je prinesel nek postrešček v mestno denarnico 130 kuponov mestnega posojila, ker kuponi niso še bili izplačani, jih je mestni denarničar prevzel in izplačal; ali kesneje se je pokazalo, da so vsi kuponi ponarejeni. Prašanje je zdaj le to, kako je dotični slepar mogel vedeti, kateri kuponi niso še bili prezentirani. Mora uže sopet biti vmes kaka roka, ki je na magistratu domača.

Morilec svojega tasta. 30-letni okoličan Jožef Cijak, stanujoč na Verdeli št. 151 je včeraj svojo ženo pretepal in jej barbarično sprednje zobe izbil; ko je to storil, zažugal je ženi, da gre zdaj umoriti še svojega tasta, očeta nesrečne žene, in res je precej odnesel pete iz okolice ter šel na Kozino, kder je tast delal uže več časa pri železnici; ko je došel tja, je precej starega napadel in ga z nekim polenom tako močno vdaril po glavi in po senci, da je ubožec v kratkem na to dušo izdihnol. Morilec je na to zbežal ne ve se kam; žandarji ga iščejo. To so nasledki odgoje po tržaško. Okoličani, držite se starih šeg, ne pajdašite se s pokvarjenimi tržaškimi faloti. — Božji strah varujte v hiši, pa se sreča sopet vrne v vaše domovje.

Nesreče. Nekega fakina je na ulici prijela slabost; odpeljali so ga v bolnico. — Dva dečka ki sta se igrala na bregu, pala sta v morje od kamor so ju rešili. — Nekega 29-letnega težaka so našli zelo ranjenega na ulici ter ga odpeljali se zdravit.

Policijsko. Ivana V. iz Sežane so zaprli, ker so ga zasačili ko je prodajal zmaknjeno jopico. — Neka dekla odnesla je kuharici Terezi R. hranilnično knjižico nakazano na 700 fr. ali straža je pobrala deklo in knjižico. — Nek težak je zmaknol 3 deske na parniku »Lisa« naložil si jih, ali redarji so mu preveliko pezo odvzeli, njega pa spremili v lukrjo. — V mestnej klavnici so pa neznani zmikavti odnesli 2½ centa ovčjih in 92 volovskih rogov; še rogovi so jim manjkali: zdaj jih imajo.! — 32-letno Frančiško G. je svoj mož s palico in pestmi tako pobožal, da je morala v bolnico. — Dva fakina sta se včeraj tepla na borznem trgu ter se z nožem ranila. — Prodajalec žganih pijač ima prav uzorno ljubico, gorečo ljubezen do njega mu je ta skazala včeraj ko ga je v njegovi-špiritozni butiki dobro nasklepala, da se je morai iti zdravit v lekarno. Pregoreča ljubezen! — Zaprli so tudi več ponočnjih razsajalcev.

Kolera v Istri. Najhujše razsaja v Isoli, kder je bilo predvčerajšnjem 11 slučajev, včeraj pa 15, v Rovinju 1, blizu Sočerge 2.

K razpisu natečaja za mesto učitelja v Marezigah (koperski okraj) dodajemo, da je šola stalno ustanovljena ter sedaj tudi stalno razpisana. Naj se tedaj le pridno oglasijo prosilci. Šolsko poslopje je krasno, ljudje so dobri in vroče želijo učitelja, kar so najbolje pokazali s velikim troškom za šolo.

Občni zbor pol. društva «Sloga» v Gorici v pondelek 23. t. m. je bil jako močno obiskan, razgovori so bili živahni in sprejele so se mnoge prošnje in resolucije, ki vse so za goriško deželo eminentne važnosti. — Torej se vidi, da se društvo «Sloga» dobro giblje in da se tudi narod na Goriškem briga za svoje pravice.

Za Radezkyjev spominek

del. podpornega društva: Jakob Žnebelj 10 kr., Ant. Butinar 10 kr., Ant. Švagelj 10 kr., Ivan Ribar 10 kr., Vincenc Kavčič 10 kr., Uršič Franjo 20 kr., Franc Sepič 10 kr., Pietro Privileggio 10 kr., Lovro Placar 10 kr., Blaž Baša 20 kr., Josip Mavrič 10 kr., Franc Barič 10 kr., Brnetič Peter 10 kr., And. Zidarič 10 kr., Josip Kodrič 30 kr., Miha Hrvatin 10 kr., Juri Šiškovič 10 kr., Ivan Gerk 10 kr., Franjo Kravos 20 kr., Kati Mihelič 10 kr., Lovro Bizjak 20 kr., Ivan Cerkvenik 20 kr., Josip Nusdorfer 10 kr., Peter Može 10 kr., Anton Dujec 5 kr., Josip Bak I. 5 kr., Josip Bak II. 10 kr., Teresa Kumar 50 kr., Marija Cerkvenik 10 kr., Andrej Benčina 10 kr., A. Miklavčič 10 kr.. Matej Sirola 8 kr., J. Cekin 11 kr. Ivan Zadnik 10 kr., černej Šest 5 kr., Gašper Terčič 5 kr., Fran Marini 10 kr., J. Krašovec 5 kr., Ivan Drašler 10 kr., Franjo Čargo 20 kr., Franjo Prelec 10 kr. Skupaj f. 4 53. zadnjić izkazanih f. 15.86, skupaj f. 20 39.

Gg. u d o m „Učiteljskega društva za Goriški okraj" se naznanja, da bode dne 2 septembre t. l. društveni občni zbor v goriškem gimnazijskem poslopji, kateri se začne ob 9. uri zjutraj in se bode vršil po sledečem dnevnem redu: 1. Poročilo o društvenem delovanji pretečenega leta. — 2. Pregled letnega računa. — 3. Volitev treh odbornikov, ki pregledajo društveni račun do prihodnjega zborovanja. — 4. Volitev društvenega vodstva. — Z ozirom na društveno korist in na § 24. društvenih pravil, po katerem more občni zbor le takrat veljavno sklepati, kedar ste vsaj dve tretjini pravih udov pričujoči, vabi na obilno udeležitev. *Društveni odbor.*

Opozorujemo slavno čitajoče občinstvo na dnašnje oznanilo S. Löwa na Dunaju. Omenjeni stroji so kmetom in sirarjem res potrebni, o njih izvrstnosti se pa lahko vsakdo prepriča.

Škropenje trt z apneno vodo nekda več škoduje, nego koristi proti peronospori. — Nek strokovnjak, ki je te dni potoval po Furlaniji, je opazoval, da je perje onih trt, katere so škropljene veliko bolj bolno, nego onih, ki niso bile škropljene, on piše v Oestr.-Weinzeitung«, da škropljenje navadno le še pospečuje peronosporo in da imajo tisti kmetje prav, kateri nočejo škropiti. Komu je zdaj verjeti? Nam se tudi zdi, da je škropenje navidni laški švindel. Peronospora se letos okolo Gorice, v Brdah in na Vipavskem strašno množi.

Gospodarske in trgovinske stvari.

O + O = O

Naj se nobeden čestiti bralec ne vpraša, kakšen pomen ima ta naslov članka — ampak naj ga potrpežljivo prebere in pri koncu mu zve pomen. — Ni mi namen baviti se tukaj z matematiko, še manj razpravljati o filosofiji, geometriji, ali celo elektriciteti — katera je dandanes na dnevnem redu — ampak pisal bom o gastronomiji," s katero se uboga plat ljudstva hrani in o rečeh, o katerih se je uže polno črnila potrosilo, o prašanju, katero je bilo, je še in v prihodnjosti bo zmiraj na tapetu.

Sedaj, ko imamo v Trstu ne potrebnega azijatskega gosta, mogoče da bo tudi zanimalo kakšnega vsebina tega članka, v katerem se mu vsaj nekoliko ubožec naslika in to tako, kakor se je o njem prepričalo, slišalo in bralo — o ubožcih, katerih se nahaja povsod v velikem številu; o ubožcih, kateri, brez zaslužka in hrane, udati se morajo beračiji, ali pa se lotiti ne častnega dela, katero se «tatvina» kliče; o ubožcih-delavcih, kateri so steber države in kateri, če so brez dela, ali pa jim je slab zaslužek, vržejo se v naročje sovražnika države; sovražnika, kateri ne vede delavca k cilu, ampak ga poriva še več v propast; sovražnika, kateremu je «moderno» ime anarhizem.

Ni besed, s katerimi bi se moglo uboštvo opisati — zato tudi težko, zelo težko, da se to v tem članku pripeti, ker se, čeprav sem delavec, ipak za njega bedo opisati, za nezmožnega zmatram. Delavca-ubožca hrano ni težko opisati, ker zadostuje le beseda: «uboga» in za to o njej ne bom več pisal, ampak se napotim k prašanju: «Kam vede uboštvo posameznega človeka, njega družino in državo?»

Uboštvo je pri delavcu doma, on tega vsakdanjega gosta dobro pozna, ker o i te bolezni največ trpi in za to mu je tudi on star in veren drug. K temu uboštvu se pridruži večkrat še ta nejevolja, da je dlje časa brez posla, a če mu se to pripeti, nobeden mu pomoči noče — mora si sam pomagati. Kako si pa pomaga, to smo videli pred malo časom v Francozkej, Belgiji in Ameriki, namreč poprime se novega prijatelja — anarhizma. Delavec in kmet sta steber države in za to bi se jima moralo pomagati — delavec moral bi se odvračati od anarhizma. To so nekateri uže sprevideli in ti so socijalisti, kateri po poti lojalnosti hočejo delavcu obstanek olajšati — in socijalist je vsak, kateri to zagovarja. Anarhizem pa vede v propast posameznika in države — ker zoper postave dela.

Rekel sem uže, da se je o tem mnogo pisalo, pa tudi te dni se je v «Edinosti» bral članek, kako se delavcu pomore do lastne hiše, to je, da se z ustvarjanjem stavbarskih družb delavec k samostojnosti povzdigne. Ideja je posneta od Nemcev, ali pri nas težko izpeljiva, ker nam manjka, žalibog, podjetnega duha — in tako se zmiraj ostane le pri ideji.

Delavcu je treba dela in nezmožnemu dela pa pomagati in prej ko se delavcu pomore do lastne hiše — naj se za uboge, kateri so na primer v Trstu brez jedi in strehe, kakor se to vsak prepričati more, če gre pozno v noč skoz bolj samotne ulice, vidi ležati brez vzglavja in pokrivala na klopeh, ali kamenitih ploščnikih več delavcev. Naj se vsaj toliko zanje poskrbi, da se jim čez noč stan da. S tem bi bilo pomagano ubožcem, kakor tudi koristilo ugledu mesta — a da se kaj takšnega resnično v Trstu godi, naj se ne dvomi, če se pa ne verjame, poprašati se more policista, kateri so na takšne kvartirnike uže navajeni in jih, če se prav v nje zadenejo, ko pred kakšnimi vrati magazina ti ubožci ležijo, pusté, naj počivajo in svoje zdravje in živenje vsakej nezgodi izvrgavajo. Skrbeti bi se moralo, da se v tem oziru kaj pomore.

Država nema volje pomagati, bogatini nočejo, a malo premožnim ni mogoče. — Torej kaj delati?

Naj se vzame pred oči gaslo našega cesarja, katero se glasi: «*Viribus unitis*» in se ga spolnuje. V edinosti naj tedaj država, bogatin in vsak premožnejši kaj za ubožca stori, ker če se njemu pomore, tudi njim bo boljše. Vstvarjajo naj se humanitarna društva, kakor na Nemškem, katera bodo na podlagi državnih in ljudskih razmer se brigala za dobrobit delavca, pomagala mu k delu, v zdravstvenem, gospodarskem, moralnem in religioznem oziru in še posebe skrbela za dober sporazum mej delavci in delodavci — in katerih bo skrb vse preprečiti, kar bi delavca sililo, da sa z dušo in telesom anarhizmu priklopi.

Na Nemškem je uže več takšnih društev, katera tudi vlada podpira, a kaj se je pa pri nas v tem oziru naredilo, povedal bralcu prvo 0 (ničlo) naslova. — Nemška vlada, da prepreči, ali pa da vsaj momentano zadovolji anarhiste — kateri so pri Nemcih doma — in da jim da zaslužka, pregnala je vse tujce iz Nemčije, kateri so tam delali in tako so vsa ta mesta zaposeli domačini — a kaj je storila avstrijska vlada, da vsaj prepreči prihod tujih delavcev, posebno Italijanov, v Avstrijo, kateri našim delavcem najboljša mesta grabijo? Na ta vprašaj nam odgovori drugo 0 (ničlo) naslova. — Kaj se v tem oziru v prihodnje stori, mogoče da ostane pri tjem 0 (ničlu) naslova tega članka.

Menim, da bi merodajni faktori tudi z delavcem računiti morali.

Jeden delavec.

Dunajska Borsa

dne 24. avgusta

Enotni drž. dolg v bankovcih	85	gld	15	kr
Enotni drž. dolg v srebru	85	»	95	»
Zlata renta	120	»	50	»
5% avst. renta	102	»	10	»
Delnice narodne banke . .	868	»	—	»
Kreditne delnice	281	»	—	»
London 10 lir sterlin . .	126	»	10	»
Napoleon	10	»	01	»
C. kr. cekini	5	»	93	»
Kr. državnih mark . . .	61	»	75	»

Listnica opravništva.

Bl. g. Fr. Debenjak. Kozana. Mi Vam list pošiljamo redno vsako sredo in soboto popoludne; ako ga tako kasno prejemate je ondašnja pošta najbrže kriva.

Poglavitni nauki in molitev ki jih mora znati kdor hoče prejeti sv. birmo, sv. pokoro, sv. obhajilo, in sv. zakon, zove se mala knjižica katera je izšla v naši tiskarni in se dobiva po 4 novc.

Podpisani opozoruje slavno občinstvo na svojo

trgovino z dežniki

v ulici **Barriera vecchia** št. 18 z bogato zbirko svilenih, volnenih in bombažnih dežnikov. Svilnati od f. 2.50 naprej, volneni od f. 1.40 naprej, bombaževi od 80 kr. naprej. — Tudi popravlja pvav po ceni dežnike in solnčnike.

104—1 **Giulio Grimm.**

Cegnarjev Viljem Tell

se prodaja v tiskarni Dolenčevi po 10 **soldov.**

Razpis službe.

Za slovensko otročje zabavišče pri sv. Jakobu v Trstu razpisuje se **služba učiteljice.**

S to službo združena je letna plača 360 gld., oplačilna v mesečnih anticipatnih obrokih in prezplačno stanovanje.

Prošnje, katerim je priložiti krstni list ter spričavala o sposobnosti in nravnosti, naj se pošiljajo podpisanemu vodstvu **najdalje do 5. septembra t. l.**

V Ljubljani, dne 14. avgusta 1886.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Luka Svetec,
prvomestnika namestnik.

Anton Žlogar,
zapisnikar.

Tržaška hranilnica

Sprejemlje denarne vloge v bankovcih od 50 soldov do vsacega zneska vsak dan v tednu, razun praznikov, in sicer od 9. ure do 12 ure opoludne. Ob nedeljah pa od 10. do 11. ure zjutraj. Obresti na knjižice . 3%

Plačuje vsak dan od 9. do 12. ure opoludne. Zneske do 50 gld. prav precej, zneske od 50 naprej do 100 gld. je treba odpovedati en dan poprej, zneske od 100 do 1000 gld. z odpovedjo 3 dni, čez 1000 gl. z odpovedbo 5 dni.

Eskomptuje menjice, domicilirane na tržaškem trgu po 3¼%

Posojuje na državne papirje avstrijsko-ogrske do 1000 gl. po . . 4¾%
više zneske v tekočem računu po 4½%

Daje denar tudi proti vknjiženju na posestva v Trstu, obresti po dogovoru.

Trst, 24. marcija 1883. —9

Čudo najnovejše obrtnije!

Jako važen in neobhodno potreben za človeško blagost in vgodnost, za vse družine in vzlasti za kmetije, sirarnice, za posestnike, je na novo znajden c. kr. za vso Evropo privilegovani Auspitz-Schmidl's Zenith

Stroj za mesti maslo

ki se odlikuje ne po udarnim ali suvalnim sistemu temveč po nekim novoiznajdenim c. kr privil. za vso Evropo patent, rezavnem sistemu, Torej, kdor hoče imeti čisto neponarejeno močno in okusno maslo, naredi se to prav ugodno, celo s pomočjo 8 letnega dečka v pet minutah. Kako se ima ta stroj čistiti in razdeliti poduči se lahko vsak iz navoda za rabo tega stroja, ki je v vseh jezikih tiskan. Z tem strojem napravi se v 5 minutah iz neponarejenega mleka sladko ali kislo smetano, v 3 minutah pa najčistejše in najokusniše maslo.

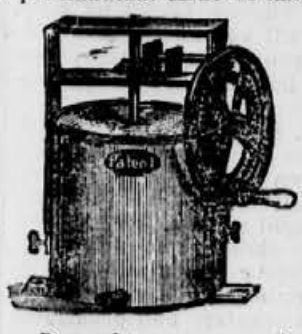

Da vsakteremu omogočim pribavo jednega takega, na vsak način zelo koristnega stroja, ponujam jih po naslednjih najnižjih cenah:

št. 1 (drži 5 litr.)	s termometrom	vred po f		8
» 2 (» 10 »)	»	»	» »	11
» 3 (» 25 »)	»	»	» »	35
» 4 (» 45 »)	»	»	» »	45

Opažka.

Ta c. kr. patentovani stroj je narejen ves iz fine in trpežne kovine, ter ima prednost pred vsimi drugimi dosedaj iznajdenimi stroji radi tega, ker nadkriljuje vse druge v proizvajanju masla kakor tudi v kakovosti in zdatnosti, ter je vedno zvest pomoček v družini.

V dokaz resničnosti mojega oznanila izjavljam očitno: vsakteremu denar koj povrnoti, kojega pričakovanje od tega stroja ne bi bilo nadkrilovano od istinitosti Vsakdo ga torej lahko brez bojazni naroči.

Razpošiljajo se proti popreji odšteti svoti ali proti poštnemu povzetju; naročbe naj se adresujejo: 1—30

An die österr.-ungarische Generalvertretung Universal-Export Bureau S. Löw. Wien. II. Nordbahnstrasse N. 26 Hotel Dono

Ivan Korče
v Gerkvenici

kuha iz kranjskega in istrskega brinja prav

pošten brinjevic

ter ga prodaja po različnosti kvalitete po gld. 1.—, 1.20 in 1.40 liter. Popolnem jamči, da je blago pravo in pošteno, ter ga s tem zagotovilom vsakemu lehko priporoča. Naročila se po poštnem povzetji takoj izvrše. 3—1

LA FILIALE IN TRIESTE
dell' I. r. priv.
Stabilimento Austr. di Credito
per commercio ed industria.

VERSAMENTI IN CONTANTI

Banconote:
2¾% annuo interesse verso preavviso di 4 giorni
3 » » » » » » 8 »
3½ » » » » » » 30 »

Per le lettere di versamento attualmente in circolazione, il nuovo tasso d' interesse comincierà a decorrere dalli 27 corrente, 31 corrente e 22 Novembre, a seconda del rispettivo preavviso

Napoleoni:
2¾% annuo interesse verso preavviso di 30 giorni
3 » » » » » » 3 mesi
3½ » » » » » » 6 »

Banco Giro:
San onete 2½% sopra qualunque somma
Napoleoni senza interessi

Assegni
sopra Vienna, Praga, Pest, Bruna, Troppavia, Leopoli, Lubiana, Hermannstadt, Innsbruck, Graz, Salisburgo, Klagenfurt, Fiume Agram, franco spese.

Acquisti e Vendite
di Valori, divise e incasso coupons ½%

Antecipazioni
sopra Warrants in contanti, interesse da convenirsi.
Mediante apertura di credito a Londra ½% provvigione per 3 mesi.
» effetti 5½% interesse annuo sino l'importo di 1000 per importi superiori da conr

Trieste, 1. Ottobre 1883 20—48

Brnsko sukneno blago

Proti pošiljatvi denarja, ali pa s povzetjem zneska. Obleka za 4½ gl. in več. Vse po najnižej ceni, le v zalogi tovarne za sukno

Friderik Brunner
Brno, Frölichergasse 3.

Oglede pošilja brezplačno in franko, veče zbirke ogledov za krojače nefrankovano.

Ivan Pertot & Comp.
v Trstu 10—1

trgovina **z vsem** na tržaškem trgu nahajajočim **s blagom** na debelo in drobno. Razpošilja kavo v paketih **po 5 kilogramov s povzetjem**, na enak način tudi **olje, riž**, različno **sadje, zelenjadi** iz južnih krajev, vsakovrstne **ribe** marinirane in **sveže**, po najnižej ceni, vse prosto carine franko na pošto **naročnika** postavljeno. — Kedor želi, naj piše in pošljejo se mu ceniki franko in brezplačno.

Kisla voda, kopališče RADENCE

Radenska kisla voda je najboljša zdravilna voda

Radenska kisla voda je najboljša zdravilna voda pri Radgoni via Spielfeld

Radence

Pojasnila daje upravništvo ereča v Radence

Popis in tarifi zastonj in franko

Vsled o ilega ogljenokislika, natrona in lithiona je radvanska kisla voda kot specifikum pri: protinu, kamnji v ožči, mehurji in ledvicah, zlati žili, bramboricl, bolehnu, zlatenici, želodečnih boleznih in pri katarhu v obče. Kopelji, stanovanja, restavracija revstauracija ceno.

s vojo jako obilo natrolithion-kislino«. Garodovi pokusi so dokazali, da je ogljenokisli »Lithion« pri protiuskih bolečinah najboljše in najgoveje z drivilo.

1—26

Zaloga: F. Plautz v Ljubljani, P. Sollinger via Geppa v Trstu, A. Mazzoli v Gorici v Celju in Mariboru.

Lastnik društvo »EDINOST« — Izdatelj in odgovorni urednik: VIKTOR DOLENC. Nuova tiskarna V. Dolenca v Trstu.